

**ՎԱՐԱԿԻԶ ԵՎ ՈՉ ՎԱՐԱԿԻԶ ՀԵՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՈՒՄՈՎ ՀԱՄԱԲԱՐԱԿԱՅԻՆ
ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՒՄ:**

**THE EPIDEMIC SITUATION ON COMMUNICABLE AND NON-COMMUNICABLE DISEASES IN
ARMENIA.**

**ЭПИДЕМИЧЕСКАЯ ОБСТАНОВКА ПО ИНФЕКЦИОННЫМ И НЕИНФЕКЦИОННЫМ
ЗАБОЛЕВАНИЯМ В РЕСПУБЛИКЕ АРМЕНИЯ.**

ՀՈՒՆԻՍ 2023

JUNE 2023

ИЮНЬ 2023

ՎԱՐԱԿԻՉ ԵՎ ՈՉ ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՈՒՄՈՎ ՀԱՄԱԾԱՐԱԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Աղիքային վարակիչ հիվանդություններ

Հայաստանի Հանրապետությունում 2023 թվականի հունիս ամսին աղիքային վարակիչ հիվանդություններով պայմանավորված համաճարակային իրավիճակը հարաբերականորեն հանգիստ է:

2023 թվականի հունիս ամսին արձանագրվել է աղիքային վարակիչ հիվանդության 1087 դեպք, ինչը նախորդ տարվա նոյն ժամանակահատվածի համեմատ մոտ 1.2 անգամ քիչ է: 2023 թվականի հունիս ամսին Երևան քաղաքի թիվ 150 դպրոցի աշակերտների և նրանց ծնողների շրջանում էքսկուրսիայի ժամանակ արձանագրվել է սալմոնելայով (*Salmonella enteritidis*) հարուցված աղիքային վարակիչ հիվանդությունների 1 բռնկում, հիվանդացել է 19 անձ:

Սուր շնչառական հիվանդություններ

2023 թվականի հունիս ամսին արձանագրվել է ՍԵՎ-ով պայմանավորված ցածր ինտենսիվության ակտիվություն: Հիվանդացության ցուցանիշը կազմել է՝ 382,4, ինչը նախորդ ամսվա համեմատ (ցուցանիշ՝ 417,7) գտնվում է գրեթե միևնույն մակարդակի վրա: 2022 թ.-ի միևնույն ժամանակահատվածի համեմատ (ցուցանիշ՝ 394,0) ևս՝ գտնվում է միևնույն մակարդակի վրա: Ընդհանուր դեպքերի 70%-ը կազմում են 0-18 տարեկան երեխաները: Շտապ օգնության կանչերի 2%-ը պայմանավորված են ՍԵՎ-ով:

ՀՀ-ում համաճարակաբանական հսկողության շրջանակներում նմուշների լաբորատոր հետազոտությունների արդյունքում հայտնաբերվել են գրիպ Ա տեսակի H1N1 ենթատեսակի, H3 ենթատեսակի, գրիպ Բ տեսակի, SARS-CoV-2 հարուցիչներ: Հաստատվել է նաև համակցված վարակ (գրիպ Ա/Բ+SARS-COV-2): Այլ շնչառական վարակներից հայտնաբերվել են ռինովիրուսի, աղենովիրուսի, պարագրիպի և մետապնևմովիրուսի հարուցիչներ:

Քիմիական թունավորումներ

2023 թվականի հունիս ամսվա ընթացքում արձանագրվել է քիմիական թունավորումների 249 դեպք, որոնց 43.4%-ը գրանցվել է Երևան քաղաքում, իսկ 56.6%-ը՝ մարզերում: Արձանագրված դեպքերի գերակշիռ մասը 27.7%-ը թունավոր կենդանիների խայթոցի արդյունք են, 23.3%-ը՝ ալկոհոլային թունավորումները՝ ալկոհոլի բարձր չափաբաժնների ընդունման, 19.7%-ը՝ դեղամիջոցներով՝ ինքնաբրուժման, ինքնասպանության և ծնողի անուշադրության հետևանք, 11.3%-ը՝ օրգանական լուծիչների, մասնավորապես՝ շմոլ գազի և այլ կենցաղային նյութերի թունավոր ազդեցությունից թունավորումներն են, 8%-ը՝ այլ և չճշտված ծագման թունավոր նյութերի ազդեցությունից են, 5.2%-ը՝ թունաքիմիկատներից, 4.8%-ն՝ օճառների և լվացող նյութերի թունավոր ազդեցությունից:

2023թ. հունիս ամսին քիմիական թունավորումների հիվանդացության ցուցանիշը նախորդ տարվա նոյն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել է 1.1 անգամ:

Սուր արտաքնդերային վիրուսային հեպատիտներ

Հայաստանի Հանրապետությունում 2023 թվականի հունիս ամսին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ սուր արտաքնդերային վիրուսային հեպատիտների հիվանդացության ցուցանիշը աճել է 1-ով:

Հունիս ամսին սուր արտաքնդերային վիրուսային հեպատիտի 2 դեպք է արձանագրվել (2022 թվականին՝ 1 դեպք):

Զոռնող և մակաբուծային հիվանդություններ

2023 թվականի հունիս ամսին հատուկ վտանգավոր վարակների՝ կատաղության, տուլարեմիայի, սիբիրյան խոցի և խոլերայի դեպքեր չեն արձանագրվել:

Արձանագրվել է լեպտոսափիրոզի 1 դեպք, առաջնակի հայտնաբերված սուր բրուցելոզի 57 դեպք, ընդերային լեյշմանիոզի չորս դեպք, Լայմի հիվանդության 2 դեպք: Տղերով փոխանցվող այլ հիվանդությունների, այդ թվում Ղրիմ-Կոնգոյի հեմոռագիկ տենդի, անապլազմոզի, ոհկետցիոզների տարածման վտանգը գտնվում է միջին մակարդակի վրա՝ կապված տղերի բնական տարածագոտիների ընդլայնման և սահմանամերձ տարածքներից վարակի ներբերման, փոխանցողների վարակվածության վտանգի հետ:

Կառավարելի վարակիչ հիվանդություններ

2023 թվականի հունիս ամսին Հայաստանի Հանրապետությունում կառավարելի վարակիչ հիվանդությունների առումով համաճարակային իրավիճակը բարենպաստ է եղել: Չեն գրանցվել պոլիօմիելիտի, դիֆթերիայի, կարմրախտի, համաճարակային պարոտիտի դեպքեր: Արձանագրվել է կարմրուկի բերովի դեպք, որը տեղայնացվել է: Հունիսի 26-ի դրությամբ գրանցվել է կարմրուկի լաբորատոր հաստատված 270 դեպք:

EPIDEMIC SITUATION ON COMMUNICABLE AND NON-COMMUNICABLE DISEASES IN THE REPUBLIC OF ARMENIA

Intestinal infectious diseases

In June 2023, the epidemic situation on intestinal infectious diseases is relatively calm.

In June 2023, 1087 cases of infectious intestinal disease were recorded in RA, which has been decreased by 1.2 times compared to the same previous year period.

In June 2023, 1 outbreak of intestinal infectious diseases caused by salmonella (*Salmonella enteritidis*) was recorded among the pupils of Yerevan school No. 150 and their parents during an excursion, 19 people fell ill.

Acute respiratory illnesses

In June 2023, ARI low-intensity activity was recorded. The incidence rate: 382.4 per 100.000 population, which is almost at the same level compared to the previous month (417.7). Compared to the same period of 2022 (index: 394.0), it is also at the same level. Children aged 0-18 make up 70% of all cases. 2% of emergency calls are caused by ARI.

As a result of laboratory research conducted in June 2023 within the framework of sentinel surveillance, influenza A virus H1N1 and H3 subtype and B virus, as well as SARS-COV-2 pathogens were found. A confirmed case of combined virus has been recorded (influenza A/B + SARS-COV-2). Among other respiratory viruses rhinovirus, parainfluenza and metapneumovirus viruses have been detected.

Chemical poisoning

249 cases of poisoning were registered during June 2023, 43.4% of which were registered in Yerevan, 56.6% - in marzes. 27.7% of the recorded cases are from bites and stings of poisonous animals, 23.3% - alcohol poisonings from ingestion of high doses, 19.7% - drug poisoning are the result of self-medication, suicide and parental neglect, 11.3% - from the toxic effects of organic solvents, in particular, carbon monoxide and other household substances, 8% from the effects of other and unspecified toxic substances, 5.2% - from pesticides, 4.8% - from toxic effects of soaps and detergents.

Compared to the previous year, in June 2023, the incidence rate of chemical poisoning decreased 1.1 times.

Parenteral acute viral hepatitises

Compared to the same previous year period, the incidence rate of parenteral acute viral hepatitises increased by 1.

In June of the current year, 2 cases of parenteral acute viral hepatitises recorded, whereas 1 case - in the same period of the previous year.

Zoonotic and parasitic diseases

In June 2023, no cases of particularly dangerous infections such as rabies, tularemia, anthrax, cholera were recorded in the Republic of Armenia. 1 case of leptospirosis, 57 cases of primary detected acute brucellosis and 2 cases of Lyme disease were recorded.

The risk of spread of other vector-borne diseases, including Crimean-Congo hemorrhagic fever, anaplasmosis, rickettsioses, is at a moderate level due to the expansion of the natural foci of ticks and the risk of bringing infection from border areas, the risk of infection of vectors.

Vaccine-preventable infectious diseases

In June 2023 the epidemic situation in the Republic of Armenia in terms of vaccine-preventable infectious diseases was favorable. No cases of poliomyelitis, diphtheria, rubella, epidemic parotitis were recorded. An imported case of measles was recorded, which has been localized. As of June 26, 270 laboratory-confirmed cases were recorded.

ЭПИДЕМИЧЕСКАЯ ОБСТАНОВКА ПО ИНФЕКЦИОННЫМ И НЕИНФЕКЦИОННЫМ ЗАБОЛЕВАНИЯМ В РЕСПУБЛИКЕ АРМЕНИЯ

Кишечные инфекционные заболевания

В Республике Армения эпидемическая ситуация, вызванная кишечными инфекционными заболеваниями, относительно спокойная.

В июне 2023 года было зарегистрировано 1087 случаев кишечных инфекционных заболеваний, что в 1.2 раза меньше в сравнении с тем же периодом 2022г. В июне 2023 года среди учащихся ереванской школы №150 и их родителей во время экскурсии зарегистрирована 1 вспышка кишечных инфекционных заболеваний, вызванная сальмонеллезом (*Salmonella enteritidis*), заболели 19 человек.

Острые респираторные вирусные заболевания

В июне 2023 года в Армении была зафиксирована низкоинтенсивная активность, обусловленная острыми респираторными инфекциями. Показатель заболеваемости составил 382,4, что практически на уровне предыдущего месяца (показатель 417,7). По сравнению с аналогичным периодом 2022 года (индекс 394,0) также находится на том же уровне. 70% от общего числа случаев приходится на детей в возрасте от 0 до 18 лет. 2% от общего числа вызовов скорой помощи составляют вызовы, вызванные ОРВИ.

В рамках эпидемиологического надзора в результате лабораторных исследований были обнаружены возбудители подтипов H1N1 и H3 гриппа А, возбудители гриппа В, а также коронавирусного заболевания SARS-CoV-2. Подтверждена комбинированная инфекция (грипп A/B+SARS-COV-2). Из других респираторных инфекций были обнаружены возбудители риновируса, аденоноавиуса, парагриппа и метапневмовируса.

Химические отравления

В течение июня в Республике Армения было зарегистрировано 249 случаев химических отравлений, 43.4% из которых было зарегистрировано в городе Ереване, 56.6% - в марзах. Большинство зарегистрированных случаев – 27.7% являются следствием укусов ядовитых животных, 23.3% - алкогольные отравления в результате приема высоких доз, 19.7% - отравление медикаментами в результате самолечения, с целью самоубийства и по невнимательности родителей, 11.3% - от токсического воздействия органических веществ, в частности, угарного газа и других бытовых химических веществ, 8% - в результате воздействия других и невыясненных токсических веществ, 5.2% - пестицидов, 4.8% - от токсического воздействия мыла и других моющих средств.

В июне 2023 года заболеваемость химическими отравлениями уменьшилась в 1.1 раза по сравнению с тем же периодом предыдущего года.

Острые парентеральные вирусные гепатиты

В Республике Армения в июне 2023 года по сравнению с тем же периодом предыдущего года показатель заболеваемости острыми парентеральными вирусными гепатитами увеличился на 1 случай. В июне этого года было зарегистрировано 2 случая острого парентерального вирусного гепатита (в прошлом году – 1 случай).

Зоонозные и паразитарные заболевания

В июне 2023 году в Республике Армения случаев бешенства, туляремии, сибирской язвы и холеры зарегистрировано не было.

Зарегистрирован 1 случай лептоспироза, 57 случаев первично обнаруженного острого бруцеллеза, 4 случая висцерального лейшманиоза и 2 случая болезни Лайма. Риск распространения других клещевых заболеваний, в том числе Конго-Крымской геморрагической лихорадки, анаплазмоза, риккетсиозов высок в связи с расширением природного ареала клещей и риском заноса инфекции из приграничных территорий.

Вакциноуправляемые инфекционные заболевания

В июне 2023 года эпидемическая ситуация в Республике Армения по управляемым инфекционным заболеваниям была благоприятной. Случаев полиомиелита, дифтерии, краснухи, эпидемического паротита не зарегистрировано. Зарегистрирован завозной случай кори, который был локализован. По состоянию на 26 июня зарегистрировано 270 лабораторно подтвержденных случаев.